

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
Prezes Zarządu Głównego

Warszawa, dnia 20 maja 2025 r.

BZGŁ/SH/ 364 /2025

Pan
Jurand Drop
Podsekretarz Stanu w
Ministerstwie Finansów

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Stowarzyszenie
Księgowych w Polsce

ul. Odrobianska 5
00-443 Warszawa

tel. 22 622 77 39
tel. 22 583 49 30
fax 22 622 77 81

sekretariat@skwp.pl
www.skwp.pl

Działamy
dla księgowych
od 1907 r.

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 6 lutego 2025 r. (DWR6.5200.4.2024), uprzejmie dziękuję za możliwość przekazania uwag oraz propozycji i ewentualnych zmian w zakresie przepisów ustawy o biegłych rewidentach, a także przepisów ustawy o rachunkowości w części odnoszącej się do rewizji finansowej (np. kwestie zawierania umów o badanie, czy też nieważności badania).

Po przeprowadzonej analizie ww. ustaw, chcielibyśmy zasygnalizować kilka uwag, które ujęte zostały w tabelarycznym zestawieniu, stanowiącym *załącznik* do niniejszego pisma.

W imieniu Ekspertów SKWP

dr hab. Stanisław Hońko, prof. US
Prezes

Uwagi do ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1035), a także przepisów ustawy o rachunkowości w części odnoszącej się do rewizji finansowej (np. kwestie zawierania umów o badanie, czy też nieważności badania)

Lp.	Jednostka redakcyjna ustawy ¹⁾	Propozycja zmiany wraz z brzmieniem przepisów	Uzasadnienie ²⁾
1.	UoBR Art. 15 ust. 6	Proponujemy dopisać pkt 4) w brzmieniu: „4) posiada ważny certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej „Zarządzanie procesami księgowymi”, włączonej do Rejestru Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji”.	1. Kwalifikacja wolnorynkowa „Zarządzanie procesami księgowymi” jest włączona do Rejestru Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (dalej ZSK) na podstawie Obwieszczenia Ministra Finansów z 27.02.2020 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Zarządzanie procesami księgowymi” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (M.P. z 2020 r., poz. 296). 2. Dopisanie pkt. 4) jako równoznacznego z praktyką w rachunkowości jest formą promocji kwalifikacji w ramach ZSK i uznania dla pozaszkolnego zdobywania kompetencji zawodowych w zakresie rachunkowości. 3. Certyfikat kwalifikacji „Zarządzanie procesami księgowymi” potwierdza kwalifikacje na poziomie głównego księgowego.

			4. Uzyskanie certyfikatu jest uwarunkowane pisemnym egzaminem przed komisją działającą w ramach Instytucji Certyfikującej. Uprawnienia do certyfikowania kwalifikacji „Zarządzanie procesami księgowymi” (Instytucja Certyfikująca) nadaje Ministerstwo Finansów w formie decyzji. Instytucją Certyfikującą jest m.in. SKWP. 5. Proces walidacji i przebieg egzaminu podlega nadzorowi przez Podmiot Zewnętrznego Zapewnienia Jakości. 6. Posiadacz certyfikatu „Zarządzanie procesami księgowymi” jest zobowiązany do ustawicznego doskonalenia zawodowego.
2.	UoBR Art. 159 ust. 5 i 5a; Art. 183 ust. 3, 4 i 4a	Przepisy określające wysokość kary dla biegłych rewidentów i firm audytorskich, są zdecydowanie zbyt surowe. Warto rozważyć ich zmianę w tym zakresie, i obniżenie grożących kar, co najmniej o połowę.	W SPRAWOZDANIU KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO I EUROPEJSKIEJ RADY DS. RYZYKA SYSTEMOWEGO - COM(2024) 102 - Wspólne sprawozdanie w sprawie zmian na unijnym rynku świadczenia usług w zakresie badań ustawowych na rzecz jednostek interesu publicznego w latach 2019– 2021, wskazuje się, że: Spadek liczby indywidualnych biegłych rewidentów i firm audytorskich odnotowany w ostatnim sprawozdaniu utrzymał się. Skutki, takie jak struktura wiekowa zawodu biegłego rewidenta, jego zdolność do przyciągania nowych specjalistów oraz wzrost liczby przegrupowań specjalistów w większe struktury, mogą mieć zarówno pozytywne, jak i negatywne konsekwencje dla jakości przeprowadzanych badań ustawowych i będą musiały być monitorowane w następnym okresie.

			Z kolei w publikacji z dnia 27 czerwca 2024 r. pt.: Coraz mniej biegłych rewidentów. A popyt na usługi ma wzrosnąć, która ukazała się na stronach portalu Bankier.pl, wskazuje się, że: Główny problem branży biegłych rewidentów to brak napływu młodych pracowników, ale popyt na usługi audytorskie w kolejnych latach wzrośnie, co m.in. dzięki wzrostowi płac w branży może zachęcić do wstąpienia lub powrotu do zawodu - ocenia Polska Agencja Nadzoru Audytowego (PANA). Wśród osób posiadających tytuł biegłego rewidenta liczba osób deklarujących wykonywanie zawodu na koniec 2023 r. wyniosła 2.570 z 4.948 ogółu (52 proc.) biegłych rewidentów. W ciągu 2023 roku zaobserwowano zmniejszenie tej liczby o 93 osoby (w poprzednim roku o 82 osoby). Analizując kształtowanie się liczby biegłych rewidentów w ciągu ostatnich lat obserwuje się stabilny trend spadkowy (...). Zjawisko to ma charakter globalny i trwa od wielu lat. Łączna liczba biegłych rewidentów na koniec 2023 roku w porównaniu do końca roku 2022 zmniejszyła się o 122 osoby, tj. o 2 proc. w ciągu roku i o 290, tj. o niespełna 6 proc. w ciągu 2 lat" - podano w raporcie PANA o monitorowaniu rynku usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie za 2023 r. W porównaniu do końca 2012 r. spadek ten wyniósł 2.156 osoby, tj. ponad 30 proc., zatem roczne spadki w ciągu ubiegłego roku i poprzedniego roku były niższe niż średnioroczny
--	--	--	---

			<i>spadek z ostatnich 11 lat (wynoszący przeciętnie 196 osób).</i> Rozumiejąc konieczność dbania o wysoką jakość świadczonych usług audytorskich, trudnego postępowania kwalifikacyjnego na biegłego rewidenta, wymaganej praktyki, etc. nie sposób w tym wszystkim zauważyć, że przewidziane w ustawie o biegłych rewidentach (...) wysokie kary nie tylko mogą, ale i skutecznie odstraszać od tego zawodu, przyszłych jego adeptów. Wymienione wyżej liczby, cała statystyka w tym zakresie, jasno pokazują na trend spadkowy, co oznacza, że nie widać pozytywnych prognoz na wzrost liczby biegłych rewidentów w najbliższych latach. Zarobki w tej grupie zawodowej już od kilku lat nie są małe, a mimo tego, mamy cały czas do czynienia z malejącą populacją biegłych rewidentów. Jest to niepokojące zjawisko tym bardziej, że rynek usług audytorskich w najbliższych latach będzie rósł i to znacznie. Wobec tego, jak z perspektywy regulatora, będzie wyglądało bezpieczeństwo obrotu gospodarczego, finansowego w ciągu kolejnych lat ? Zatraca się w tym wszystkim tak ważna nie tylko w tym, ale i w innych zawodach, budowana przez lata relacja mistrz – uczeń. Owszem zawsze są książki, niezbędne kursy, ale warto mieć na uwadze, że szczególnie w tym zawodzie, bardzo ważne jest doświadczenie zdobywane samemu ale i od dobrych mentorów. Zatem tylko wyraźne i zauważalne obniżenie kar, to pierwszy z kroków, jaki być może warto rozważyć przy zmianie ustawy.
--	--	--	---

3.	UoBR Art. 134 ust. 2 i 3	W zakresie art. 134 ust. 3, proponuje się następujące brzmienie: „3. Kluczowy biegły rewident może ponownie przeprowadzać badanie ustawowe w jednostce, o której mowa w ust. 2, po upływie co najmniej roku od zakończenia ostatniego badania ustawowego”.	Niezwykle istotna pozostaje kwestia karencji związana z art. 134 ust. 2 i 3 ustawy. W myśl ust. 2 kluczowy biegły rewident nie może przeprowadzać badania ustawowego w tej samej jednostce zainteresowania publicznego przez okres dłuższy niż 5 lat. Natomiast zgodnie z ust. 3, kluczowy biegły rewident może ponownie przeprowadzać badanie ustawowe w jednostce, o której mowa w ust. 2, po upływie co najmniej 3 lat od zakończenia ostatniego badania ustawowego. Być może – o ile nie będzie w tym przypadku kolizji z Prawem europejskim – warto zastanowić się nad skróceniem okresu karencji, o jakim jest mowa w ust. 3, i obniżyć go jedynie do roku. Wobec potwierdzenia się sytuacji, oznaczającej regularny spadek populacji biegłych rewidentów, konieczne jest podjęcie kroków niestandardowych, które być może zahamują ten niekorzystny trend, a dzięki temu firmy nie będą traciły swojego cennego czasu, na poszukiwaniu biegłego rewidenta do badania.
4.	UoBR Uwaga o charakterze ogólnym	Zmiana charakteru kontroli	Kontrole były, są i będą. Natomiast nie mogą one mieć charakteru przytłaczającego, czy wręcz destrukcyjnego dla biegłego rewidenta i jego pracy. Podczas wykonywania swoich zawodowych czynności, biegły ma obowiązek skupiać się na swojej pracy, relacji z klientem, samokształceniu, bez ciągłego myślenia o konsekwencjach, jakie mogą go spotkać w związku z tą, czy następną kontrolą. W Polsce jest wiele grup zawodowych, tj. zawodów zaufania publicznego, równie ważnych dla biznesu, gospodarki, obrotu finansowego, ale tylko w

			odniesieniu do zawodu biegłego rewidenta powstała specjalna, centralna instytucja kontroli. Przecież nie chodzi i nie powinno chodzić o to, aby się jej bać, doznając paraliżującego strachu ilekroć pojawiają się kontrolerzy. Bardziej Państwo i jego struktury powinny być nastawione na pomoc, wsparcie, sygnalizowanie tych czy innych nieprawidłowości zwłaszcza, kiedy mają one charakter stricte formalny i nie rzutują na wynik finansowy.
5.	UoBR Uwaga o charakterze ogólnym	Stwierdzenie o <i>przeregulowaniu</i> zawodu nie jest pozbawione podstaw.	Spośród licznych zawodów zaufania publicznego, regulowanych przez ustawy, warto zauważyć, że UoBR pozostaje zdecydowanie jednym z najbardziej obszernych aktów normatywnych w tym zakresie, liczy bowiem 201 stron. Analiza innych ustaw, które także regulują zawody zaufania publicznego wskazuje, że: 1) Ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym obejmuje 35 stron; 2) Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych obejmuje 66 stron; 3) Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze obejmuje 73 strony; 4) Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie obejmuje 85 stron. Szczególnie wartym podkreślenia jest fakt, że wszystkie wymienione wyżej ustawy, regulują zawody zaufania publicznego, których liczebność każdorazowo, jest zdecydowanie większa niż w przypadku biegłych rewidentów. Zsumowanie wymienionych wyżej ustaw daje 259 stron, co na tle liczącej 201 stron UoBR wygląda wręcz

			nieprawdopodobnie. Być może, warto w tym kontekście, zastanowić się nad deregulacją zawodu biegłego rewidenta w perspektywie najbliższych lat ?
6.	UoR Art.3 - definicje	Dodanie jednoznacznej definicji używanego wielokrotnie w ustawie pojęcia „przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty”.	UoR w wielu miejscach uzależnia obowiązki i uproszczenia między innymi od przeciętnego zatrudnienia. W ustawie brakuje jednak definicji jak to przeciętne zatrudnienie obliczać. Z tego powodu jednostki jak i biegli rewidenci mają problem z prawidłową identyfikacją obowiązków jednostek lub ich praw do uproszczeń.
7.	UoR Art. 66 ust. 7	Dodanie jednoznacznego zapisu, że uzasadnioną podstawą rozwiązania umowy jest także utrata obowiązku badania.	Jednostki mają obowiązek zawarcia umowy o ustawowe badanie sf na okres dwuletni. Zdarza się, że jednostka po pierwszym roku badania nie przekracza progów do badania w kolejnym roku. Przepisy nie są jednoznaczne w tym zakresie, czy jest to wystarczająca podstawa do rozwiązania umowy o badanie, czy jednak badanie za drugi rok mimo wszystko musi się odbyć. Ma to szczególne znaczenie w 2025 roku, gdy podniesione zostały progi podlegania obowiązkowi badania. Dodatkowo bezzasadne rozwiązanie umowy zagrożenie jest odpowiedzialnością karną, zatem strony umowy mogą mieć uzasadnione obawy, co do rozwiązania umowy.
8.	UoR Art. 66 ust.5 w powiązaniu z Art. 64 ust.3 i art. 66 ust. 7	Modyfikacja brzmienia przepisu w celu umożliwienia zawierania umowy jednorocznej lub doprecyzowanie, że w drugim roku umowę można rozwiązać.	Obowiązkowemu badaniu podlegają sprawozdania jednostek, sporządzone za rok obrotowy, w którym nastąpiło połączenie (nawet jeśli są to niewielkie jednostki niepodlegające badaniu z powodu przekroczenia progów). Umowa o badanie mimo wszystko musi być zawarta na okres dwuletni. Doprecyzowania

			wymaga przepis, który w takiej sytuacji albo powinien dopuszczać zawarcie umowy jednorocznej, albo dopuszczalność rozwiązania umowy w drugim roku, jeśli jednostka nie przekroczyła 2 z 3 progów liczbowych.
9.	UoR Art. 70 ust. 1	Zmiana treści przepisu w części: „...złożyć wprowadzenie do sprawozdania finansowego stanowiące część informacji dodatkowej, bilans, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych...” na: „...złożyć sprawozdanie finansowe...”	Przepis wskazuje, że do ogłoszenia składa się każdy element sprawozdania finansowego odrębnie. Także zestawienie zmian w kapitale i rachunek przepływów pieniężnych. Takie brzmienie przepisu powoduje trudności interpretacyjne, czy rpp i zzwk jednostka powinna dodatkowo sporządzić.
10.	UoR Art. 79	Zaostrzenie kar za niepoddawanie sf badaniu i ich nieuchronność.	Obecne przepisy karne dotyczących niepoddawaniu sf badaniu są zbyt łagodne, w związku z czym wiele jednostek nie poddaje sprawozdania badaniu. Dotyczy to w szczególności jednostek niewpisanych do rejestru przedsiębiorców KRS (głównie osób fizycznych). Poza tym, bardzo trudno jest zidentyfikować takie jednostki i doprowadzić do faktycznego ukarania.
11.	UoR Art. 79	Obecnie brak jest przepisu karnego za niewypełnianie obowiązku wynikającego z art. 70a UoR. Propozycja uzupełnienia art. 79 o odpowiedzialność karną także za niedopełnienie tego obowiązku.	Obowiązek wynikający z art. 70a jest często ignorowany przez jednostki, ze względu na brak ryzyka odpowiedzialności.
12.	UoR Załączniki nr 1-6 Wprowadzenie	Dodanie we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego 1) wskazanie czy sprawozdanie finansowe podlega obowiązkowemu badaniu (TAK/NIE) 2) Wskazanie przeciętnego zatrudnienia w roku, za który jest sporządzane sprawozdanie i za rok poprzedni	Wiele jednostek nie ma świadomości obowiązku badania sprawozdania finansowego. Dodanie takich pól we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego, pozwoli jednostce świadomie oświadczyć, czy sprawozdanie badaniu podlega. Dodatkowo dodanie takich pól w systemie XML może pozwolić w przyszłości automatycznie

			identyfikować, które sprawozdania nie zostały zbadane mimo obowiązku, albo sprawozdania z badania nie zostały złożone w KRS.
--	--	--	--

- 1) odpowiednio: ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1035 z późn. zm.) lub ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.)- w zakresie przepisów odnośnie rewizji finansowej
- 2) wskazanie jaki problem istnieje obecnie oraz w jaki sposób zaproponowana zmiana wpłynie na jego rozwiązanie oraz podanie - jeżeli jest to możliwe - danych niezbędnych do szczegółowej analizy oraz opracowania Oceny Skutków Regulacji, w tym uwzględnienie ewentualnych kosztów jakie zaproponowana zmiana może powodować